

Witten'in kübik açık sicim alan teorisinde analitik çözümler üzerine

İlmar Gahramanov^{K,B,c}

^K Fizik Bölümü, Boğaziçi Üniversitesi, 34342 Bebek, İstanbul, Türkiye

^B Radyasyon Problemleri Enstitüsü, B.Vahabzade 9, AZ1143, Bakü, Azerbaycan

^c Matematik Bölümü, Khazar Üniversitesi, Mehseti St. 41, AZ1096, Bakü, Azerbaycan

ÖZET: Bu makale, 2024 yılında "Feza Gürsey Fizik Günleri" okulunda verdiğim derse dayanmaktadır. Makalede, takyon vakumu için açık kübik sicim alan teorisinin analitik çözümleri (özellikle Erler-Schnabl çözümü) kısaca gözden geçirilmektedir.

Durmuş Ali Demir'in
anısına

İçindekiler

1 Giriş	1
2 Analitik çözümler	2

---

1 Giriş

2023 yılının Aralık ayında, Yıldız Teknik Üniversitesi Fizik Kulübü tarafından düzenlenen “Fizik Konferansı”nda, Durmuş Demir hocayla birlikte konuşmacıydık. Öğle arasında Durmuş Hoca, gitmesi gerektiğini ancak üzerinde çalıştığı yeni bir proje için [1] benimle açık sicim alan teorisi üzerine konuşmak istediğini söyledi. Bu alanda analitik çözümler ilgisini çekmiş gibi görünüyordu. Kısa bir süre içinde tekrar buluşmak üzere anlaştık.

Ancak 24 Şubat 2024 günü, Türk bilim dünyasını derinden sarsan acı haberi aldım: Durmuş Demir vefat etmişti. Maalesef, onunla konuşma fırsatımız olmadı. Uzun süredir açık sicim alan teorisi üzerinde çalışmıyordum, ancak Durmuş Hoca’yla konuşmayı planladığımız konuları öğrencilerle paylaşmak adına, “Feza Gürsey Fizik Günleri” kapsamında Durmuş Ali Demir’in anısına bir konuşma yaptım. Bu makale, o konuşmanın yazıya dökülmüş halidir.

1986 yılında Edward Witten Chern-Simons tipi eyleme sahip açık bozonik sicim alanı teorisini önerdi [2]. Sicim alanı teorisi, sicim teorisinin pertürbatif olmayan bir tanımıdır. Sicim alan teorisi için çeşitli yaklaşımlar vardır [3] ve bunlardan en başarılılarından biri Witten’in bu teorisi ve onun süpersimetrik versiyonudur. Witten’in teorisinin eylemi aşağıdaki gibi yazılmaktadır

$$S = \frac{1}{2} \int \Psi * Q_B \Psi + \frac{g}{3} \int \Psi * \Psi * \Psi . \quad (1.1)$$

Burada Ψ alanı tüm fiziksel uzay-zaman alanlarını içeren sicim alanıdır

$$\Psi = [\phi(x) + A_\mu \alpha_{-1}^\mu + \psi(x)c_0 + \dots] c_1 |0\rangle . \quad (1.2)$$

Eylemdeki yıldız $*$ çarpımını makalede tanımlamayacağız; detaylarla ilgilenenler bu makalelere [4, 5] bakabilir.

Bu eylemin minimizasyonundan elde edilen hareket denklemi

$$Q_B \Psi + \Psi * \Psi = 0 \quad (1.3)$$

kolay görünmesine rağmen çözümlerinin bulunması zor bir problemdir ancak son 20 yılda Witten’in açık sicim alanı teorisine analitik çözümler bulma konusunda önemli ilerlemeler kaydedildi. Analitik çözümlere ilişkin gelişmelerin kapsamlı incelemeleri bu makalelerde bulunabilir [3, 6–10].

2005 yılında takyon vakuumunu karakterize eden ilk analitik çözüm Schnabl tarafından bulundu. Takyon yoğunlaşmasına yönelik analitik bir çözüm, Sen'in varsayımlarını [11] kontrol etmek için güçlü bir araçtır¹. Sen'in ilk varsayımına göre, takyon yoğunlaşması $D25$ -zar'ın yok olmasına karşılık gelmelidir, yani kararlı ve kararsız arka plan arasındaki enerji yoğunluğu tam olarak $D25$ -zar gerilimini vermelidir.

$$T_{25} = (2\pi^2 g^2)^{-1} \quad (1.4)$$

Daha sonra Erler ve Schnabl yeni bir çözüm teklifinde bulundular ve analitik çözümler dönemi başladı. Takyon yoğunlaşmasına yönelik analitik çözümleri incelemenin bir diğer motivasyonu da çözümlerin kozmolojik modellerdeki uygulamalarıdır. Bu yöndeki bazı uygulamalar [12–14] makalelerinde bulunabilir.

Bu yazıda Erler ve Schnabl [15] tarafından 2009 yılında bulunan klasik çözümü ve onun özelliklerini kısaca gözden geçireceğiz ve bu çözüme benzer bir çözümden konuşacağız.

2 Analitik çözümler

Erler-Schnabl çözümünü yazmak için öncelikle $\{K, B, c\}$ alt cebirini tanıtmamız gerekmektedir. Bunun için aşağıdaki üç alanı K (Grassmann çift), B (Grassmann tek) ve c (Grassmann tek) tanımlayalım

$$K = \frac{\pi}{2} \left(\frac{1}{2} K_1 + \frac{1}{\pi} (\mathcal{L}_0 + \mathcal{L}_0^\dagger) \right) |I\rangle, \quad B = \frac{\pi}{2} \left(\frac{1}{2} B_1 + \frac{1}{\pi} (\mathcal{B}_0 + \mathcal{B}_0^\dagger) \right) |I\rangle, \quad c = c(1)|I\rangle, \quad (2.1)$$

burada $K_1, \mathcal{L}_0$ ve $B_1, \mathcal{B}_0$ dünya yüzeyinin (worldsheet'in) enerji-momentum tensörü ve b hayalet (ghost) alanı cinsinden aşağıdaki şekilde ifade edilir

$$\mathcal{L}_0 = L_0 + \sum_{k=1}^{\infty} \frac{2(-1)^{k+1}}{4k^2 - 1} L_{2k}, \quad (2.2)$$

$$\mathcal{B}_0 = b_0 + \sum_{k=1}^{\infty} \frac{2(-1)^{k+1}}{4k^2 - 1} b_{2k}, \quad (2.3)$$

$$K_1 = L_1 + L_{-1}, \quad (2.4)$$

$$B_1 = b_1 + b_{-1}. \quad (2.5)$$

Böylece K, B, c sicim alanları, aşağıdaki komütasyon ilişkileri ve BRST varyasyonları ile bir cebir oluşturur

$$[K, B] = 0, \quad [B, c]_+ = 1, \quad [K, c] = \partial c, \quad [B, \partial c]_+ = 0 \quad (2.6)$$

$$Q B = K, \quad [Q, K] = 0, \quad , Q c = c K c \quad (2.7)$$

$K B c$ cebiri sicim alan teorisinde analitik çözümleri oluşturmak ve incelemek için çok yararlı bir araçtır, bkz. [15–17].

¹Aslında Schanbl'in çözümü birinci ve ikinci varsayımlarını doğrulamaktadır.

Artık Erler–Schnabl çözümünü yazmaya hazırız. Hayali terim içermeyen bu klasik açık sicim alan teorisi çözümü aşağıdaki şekildedir [15]

$$\psi_{ES} = cB(K+1)c\frac{1}{K+1} \quad (2.8)$$

Bu çözüm, pertürbatif vakumun tekil gauge dönüşümü yoluyla bu şekilde de yazılabilir²

$$\psi_{ES} = U_0 Q U_0^{-1}, \quad (2.9)$$

burada

$$U_0 = 1 - \frac{1}{K+1} Bc \text{ ve } U_0^{-1} = 1 + \frac{1}{K} Bc. \quad (2.10)$$

Girişte bahsettiğimiz gibi tasyon vakum çözümü kullanılarak Sen’in varsayımları kontrol edilebilir. Erler–Schnabl çözümünün Sen’in ilk varsayımını karşıladığını göstermek için bu çözüme karşılık gelen enerjiyi hesaplayalım. Bu çözüm eksi $D25$ -brane gerilimi³ yeniden üretmektedir. Gerçekten enerji yoğunluğunu hesaplırsak

$$\begin{aligned} E[\psi_{ES}] &= \frac{1}{6} \langle \psi_0, Q\psi_0 \rangle = \frac{1}{6} \langle (c + cKBc) \frac{1}{K+1} cKc \frac{1}{K+1} \rangle \\ &= \frac{1}{6} \langle c \frac{1}{K+1} cKc \frac{1}{K+1} \rangle - \langle Q \left(Bc \frac{1}{K+1} cKc \frac{1}{K+1} \right) \rangle. \end{aligned} \quad (2.11)$$

Son terim, BRST tam olduğu için yok olur ve ikinci satırdaki ilk terim şu ifadeyi verir:

$$\begin{aligned} E[\psi_{ES}] &= \frac{1}{6} \int_0^\infty dt_1 dt_2 e^{-t_1-t_2} \langle c e^{-t_1 K} c \partial c e^{-t_2 K} \rangle_{C_{t_1+t_2}} \\ &= -\frac{1}{6} \int_0^\infty dt_1 dt_2 e^{-t_1-t_2} \frac{(t_1+t_2)^2}{\pi^2} \sin^2 \left(\frac{\pi t_1}{t_1+t_2} \right) \\ &= -\frac{1}{2\pi^2}, \end{aligned} \quad (2.12)$$

burada C_t , arctan çerçevesindeki çevresi t olan bir silindiri ifade eder. Aynı zamanda yukarıdaki ifadelerde Schwinger parametrizasyonu kullanılmaktadır

$$\frac{1}{1+K} = \int_0^\infty e^{-t(1+K)}. \quad (2.13)$$

(2.12) ifadesinde birinci satırdan ikinciye geçerken, üst yarı düzlemde iki nokta korelatöründe

$$\langle c(z_1) c \partial c(z_2) \rangle = -(z_1 - z_2)^2. \quad (2.14)$$

$\xi = \arctan(z)$ dönüşümüyle bu ifade, C_π silindrinde bu ifade elde ediliyor

$$\langle c(\xi_1) c \partial c(\xi_2) \rangle = -\sin^2(\xi_1 - \xi_2). \quad (2.15)$$

Son olarak, bu ifadeyi $\xi \rightarrow \frac{\ell}{\pi} \xi$ ölçeklendirmesiyle C_ℓ silindrine dönüştürmek gerekir.

²Ayrıntılar için bkz. [16, 18].

³ $g = 1$ alıyoruz.

Erler–Schnabl çözümü açık sicim durumlarını desteklemez, yani bu çözüm Sen’in ikinci hipotezi ile uyumludur. Belirli bir ψ_0 çözümünün açık sicim durumlarını desteklemediğini göstermek için aşağıdaki koşulu sağlayan A homotopi operatörünü bulmak gerekir⁴

$$Q_{\psi_0}A = 1, \quad (2.16)$$

burada

$$Q_{\psi_0}A = QA + \psi_0A + A\psi_0. \quad (2.17)$$

Gerçekten, Erler–Schnabl çözümü için aşağıdaki şekilde bir homotopi operatörü bulunmaktadır [19]

$$A = B \frac{1}{1+K}. \quad (2.18)$$

Erler–Schnabl çözümü, Okawa tarafından önerilen bu formda yazılabilir [18]

$$\psi = F(K)c \frac{KB}{1-F(K)^2} cF(K), \quad (2.19)$$

burada $F(K)$, sadece K sicim alanının bir fonksiyonudur. Bu form, bir formal çözüm sınıfını temsil eder ve $F(K) = \frac{1}{\sqrt{1+K}}$ durumu Erler–Schnabl çözümünü verir. Son ifade, aynı zamanda aşağıdaki şekilde bir gauge dönüşümüyle yazılabilir

$$\Psi = U^{-1}QU \text{ ve } U = 1 - F(K)cBF(K). \quad (2.20)$$

2014 senesinde Lorian Bonora ile birlikte [20] Erler–Schnabl çözümüne benzer ilginç bir analitik çözüm elde ettik. Yeni bir çözüm aramak için aşağıdaki ansatz’ı kullanalım

$$\psi = (c(K+1)Bc) \frac{f(K)}{K+1}. \quad (2.21)$$

Böylece, $Q\psi = cKc \frac{f(K)}{K+1}$ ve $\psi\psi = c(f(K)c - cf(K))Bc \frac{f(K)}{K+1}$ elde ederiz. $f(K) = a + bK$ olarak belirlersek, hareket denkleminin $a - b = 1$ şartını sağladığımızı görürüz. Bu durumda

$$\psi = \psi_b = (c(K+1)Bc) \left(\frac{1}{K+1} + b \right), \quad (2.22)$$

şeklinde olur ve burada b herhangi bir sayı olabilir. (2.22), yeni bir klasik çözüm sınıfını ifade eder.

Bu çözümlerin tanyon vakum çözümleri olup olmadığına bakalım. Bu çözümlere karşılık gelen enerji yoğunluğunu hesaplayarak Sen’in birinci varsayımını kontrol edelim. Enerji hesaplaması, ek bir terim haricinde daha önceki hesaplama ile aynıdır:

$$b \langle c \frac{1}{K+1} cKc \rangle = b \int_0^\infty dt e^{-t} \frac{t^2}{\pi^2} \sin^2 \left(\frac{\pi t}{t} \right) = 0 \quad (2.23)$$

Bu nedenle, tüm çözümler aynı enerjiye sahiptir ve tanyon vakumunu temsil ederler.

---

⁴Ayrıntılı bir açıklama için bkz. [19].

Daha önce söylediğimiz gibi analitik bir çözüm tekil bir gauge dönüşümü olarak yazılabilir. Gerçekten de,

$$U = 1 - cB \frac{h}{K+1}, \quad U^{-1} = 1 + cB \frac{h}{K+1-h}, \quad (2.24)$$

şeklinde tanımlasak (burada $h = h(K)$), sadece K sicim alanın bir fonksiyonudur)

$$U^{-1}QU = c \frac{K+1}{K+1-h} BKc \frac{h}{K+1} \quad (2.25)$$

ifadesini elde ederiz. Bu formülde $h(K) = 1 + \beta K$ olarak alırsak

$$U^{-1}QU = c(K+1)Bc \frac{h}{1-\beta} \frac{1}{K+1} = c(K+1)Bc \frac{1}{K+1} \left(\frac{1}{1-\beta} + \frac{\beta}{1-\beta} K \right) \quad (2.26)$$

ifadesi (2.22) çözümünü verir (burada $a = \frac{1}{1-\beta}$ ile $b = \frac{\beta}{1-\beta}$ olarak tanımlamak gerekir). Bu genel çözümde $b = \beta = 0$ durumuna Erler-Schnabl çözümü karşılık gelir. Daha ilginç bir çözüm $b = -1$ durumuna (yani $\beta = \infty$) karşılık gelir.

Daha önceki temsili, tekil gauge dönüşümleri olarak kullanarak bir çözümü diğerine eşleştirebiliriz. $\psi_b = U_b^{-1}QU_b$ ve $b = \frac{\beta}{1-\beta}$ olarak belirleyelim. Bu durumda

$$\psi_b = U_b^{-1}QU_b = X^{-1} (Q + \psi_{b'}) X \quad \longrightarrow \quad X = U_{b'}^{-1}U_b \quad (2.27)$$

elde edilir. $b' = 0$ ve b' 'yi genel alırsak

$$X = \left(1 + cB \frac{1}{K} \right) \left(1 - cB \frac{h}{K+1} \right) = 1 - cB \beta, \quad X^{-1} = 1 + cB \frac{\beta}{1-\beta} \quad (2.28)$$

buluruz. Dönüşüm regular olduğu için $\beta = \infty$ ($b = -1$) durumu hariç tüm çözümler eşdeğerdir.

Şimdi Sen'in ikinci varsayımını kontrol edelim. Yukarıdaki b (veya β) ile belirlenen çözümler için homotopi operatörünün bu şekilde olduğu kolayca gösterilebilir

$$\mathcal{A} = \frac{1}{1+b} \frac{B}{K+1} \quad (2.29)$$

Fark edilebileceği gibi, bu homotopi operatörü $b = -1$ için mevcut değildir. Teklif edilen çözüm Sen'in ikinci varsayımını sağlamamaktadır. Bu sebepten zamanında bu çözümü daha incelemelik, sonradan Erler bana bu çözümün fiziksel olmadığını yazdı.

Teşekkürler. Bu kısa yazı, 18-19 Nisan 2024 tarihleri arasında “Istanbul Integrability and Stringy Topics Initiative (istringy.org)” tarafından düzenlenen Feza Gürsey Fizik Günlerinde (Boğaziçi Üniversitesi, İstanbul) yaptığım konuşmaya dayanmaktadır. Tüm organizasyon ekibine ve görüş alışverişinde bulunduğum birçok katılımcıya teşekkür etmek isterim. Makale üzerinde yaptığı iyileştirmeler için Ali Mert Yetkin'e ayrıca minnettarlığımı sunarım.

Kaynaklar

- [1] D. Demir, “Emergent Gravity Completion in Quantum Field Theory, and Affine Condensation in Open and Closed Strings,” [arXiv:2312.16270](https://arxiv.org/abs/2312.16270) [[hep-th](https://arxiv.org/abs/2312.16270)].

- [2] E. Witten, “Noncommutative Geometry and String Field Theory,” [Nucl. Phys. B](#) **268** (1986) 253–294.
- [3] A. Sen and B. Zwiebach, “String Field Theory: A Review,” [arXiv:2405.19421](#) [[hep-th](#)].
- [4] L. Bonora, “Recent progress in string field theory,” [PoS ISFTG](#) (2009) 004.
- [5] L. Bonora, “String Field Theory: a short introduction,” [PoS ICMP2013](#) (2013) 001.
- [6] E. Fuchs and M. Kroyter, “Analytical Solutions of Open String Field Theory,” [Phys.Rept.](#) **502** (2011) 89–149, [arXiv:0807.4722](#) [[hep-th](#)].
- [7] M. Schnabl, “Algebraic solutions in Open String Field Theory - A Lightning Review,” [arXiv:1004.4858](#) [[hep-th](#)].
- [8] Y. Okawa, “Analytic methods in open string field theory,” [Prog.Theor.Phys.](#) **128** (2012) 1001–1060.
- [9] T. Erler, “Four lectures on analytic solutions in open string field theory,” [Phys. Rept.](#) **980** (2022) 1–95, [arXiv:1912.00521](#) [[hep-th](#)].
- [10] H. Erbin, [String Field Theory: A Modern Introduction](#), vol. 980 of [Lecture Notes in Physics](#). 3, 2021. [arXiv:2301.01686](#) [[hep-th](#)].
- [11] A. Sen, “Universality of the tachyon potential,” [JHEP](#) **9912** (1999) 027, [arXiv:hep-th/9911116](#) [[hep-th](#)].
- [12] V. Forini, G. Grignani, and G. Nardelli, “A New rolling tachyon solution of cubic string field theory,” [JHEP](#) **0503** (2005) 079, [arXiv:hep-th/0502151](#) [[hep-th](#)].
- [13] G. Calcagni, “Cosmological tachyon from cubic string field theory,” [JHEP](#) **0605** (2006) 012, [arXiv:hep-th/0512259](#) [[hep-th](#)].
- [14] I. Y. Arefeva, “String field theory: From high energy to cosmology,” [Theor.Math.Phys.](#) **163** (2010) 697–704.
- [15] T. Erler and M. Schnabl, “A Simple Analytic Solution for Tachyon Condensation,” [JHEP](#) **0910** (2009) 066, [arXiv:0906.0979](#) [[hep-th](#)].
- [16] T. Erler and C. Maccaferri, “Connecting Solutions in Open String Field Theory with Singular Gauge Transformations,” [JHEP](#) **1204** (2012) 107, [arXiv:1201.5119](#) [[hep-th](#)].
- [17] M. Murata and M. Schnabl, “On Multibrane Solutions in Open String Field Theory,” [Prog. Theor. Phys. Suppl.](#) **188** (2011) 50–55, [arXiv:1103.1382](#) [[hep-th](#)].
- [18] Y. Okawa, “Comments on Schnabl’s analytic solution for tachyon condensation in Witten’s open string field theory,” [JHEP](#) **0604** (2006) 055, [arXiv:hep-th/0603159](#) [[hep-th](#)].
- [19] I. Ellwood and M. Schnabl, “Proof of vanishing cohomology at the tachyon vacuum,” [JHEP](#) **0702** (2007) 096, [arXiv:hep-th/0606142](#) [[hep-th](#)].
- [20] L. Bonora and I. Gahramanov, “New Erler-Schnabl-like solutions in OSFT,” [unpublished](#) .